Puolustusvaliokunta

Torstai 31.3.2022 klo 10.00—11.40

Läsnä
varapuheenjohtaja Jari Ronkainen ps
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Mika Kari sd
jäsen Tuomas Kettunen kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Joonas Könttä kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Markus Mustajärvi vas
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Erkki Tuomioja sd (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
varajäsen Mikko Savola kesk (8, 9) (7 osittain)

Sihteeri
valiokuntaneuvos Tiina Larvala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Puolustusvaliokunnan sihteerin sijaisen määrääminen

Merkittiin valiokunnalle jaetuksi: apulaispääsihteeri Tuovisen muistio 30.3.2022.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Merkittiin, että valiokuntaneuvos Tiina Larvala toimii sihteerin sijaisena.

Valmis
5.3

4. Euroopan unionin neuvoston kokous 21.3.2022 (Ulkoasiainneuvosto puolustusministeri-kokoonpanossa)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 40/2022 vp

Muu asiakirja EUN 40/2022 vp
EUN-raportti EUN 40/2022 vp

Raportointi

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Ilmari Uljas, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston selvitys: Naton puolustusministerikokous 16.3.2022

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 8/2022 vp

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 8/2022 vp
Liiteasiakirja Muistio_Naton puolustusministerikokous 16.3.2022

Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan tiedoksi.

Raportointi

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Outi Nieminen, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valtioneuvoston selvitys: Ajankohtaiskatsaus Suomen puolustusyhteistyöstä

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 9/2022 vp

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 9/2022 vp

Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Merkittiin, että ulkoasiainvaliokunta on perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla päättänyt, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta muistion käsittelyssä.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- yksikön johtaja Otto Saxén, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Samuli Puhakka, puolustusministeriö

Valiokunta päätti, ettei asian UTP 9/2022 vp johdosta ryhdytä enempiin toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen

Valiokunnan oma asia O 29/2022 vp

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- puolustusministeri Antti Kaikkonen, puolustusministeriö
- lainsäädäntöjohtaja Hanna Nordström, puolustusministeriö

Hyväksyttiin valiokunnan pöytäkirjalausuma:

Puolustusselonteossa 2021 todetaan, että reservin koulutusta tehostetaan kehittämällä eri harjoitusmuotoja: kertausharjoituksia, Puolustusvoimien vapaaehtoisia harjoituksia, vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta sekä reserviläisten omatoimista osaamista, mukaan lukien ampumaharjoittelun mahdollisuudet.

Valiokunta toteaa, että Venäjän Ukrainassa aloittaman sodan seurauksena Suomen turvallisuusympäristö on huonontunut. Kansalaisten kiinnostus vapaaehtoista maanpuolustusta kohtaan on moninkertaistunut. Tässä tilanteessa on tarve merkittävästi lisätä kertausharjoituksia, mutta myös parantaa vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä. Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) pystyy kaksinkertaistamaan nykyisten koulutuspäivien määrän noin 100 000 koulutuspäivään jo tämän vuoden aikana. Valiokunta pitää tärkeänä, että tämä tavoite myös saavutetaan. Tämä vaatii noin 4 miljoonan euron lisäpanostusta MPK:lle sekä vapaaehtoista maanpuolustusta koskevan lainsäädännön tiettyjen säännösten kiireellistä tarkistamista.

Muutostarpeet kohdistuvat esimerkiksi vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) annetun lain lukuun 4 a, ja erityisesti tarpeeseen tarkastella lain 22 g §:ää (Puolustusvoimien tuki Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle). Kyseinen pykälä rajaa nykyään Puolustusvoimien aseilla ampumisen pois MPK:n järjestämistä harjoituksista, kylmäharjoittelu aseilla on mahdollista. Valiokunta korostaa, että ampumaharjoittelu on keskeisen tärkeä osa vapaaehtoista maanpuolustusta ja sitä pitää pystyä tekemään aseilla, joita reserviläiset käyttäisivät muutenkin kriisitilanteessa. Aseiden käsittelyn MPK:n koulutustoiminnassa on tapahduttava Puolustusvoimien valvonnassa.

Varautumis- ja turvallisuuskoulutus (VARTU) ei kuulu MPK:n julkisiin hallintotehtäviin ja se toteutetaan yhdistyslain mukaisesti ilman valtionapua. VARTU-koulutus on erityisen tärkeää niille miehille ja naisille, jotka eivät ole suorittaneet asepalvelusta tai ovat sijoitetun reservin ulkopuolella. Tätä kokonaisuutta koskevaa sääntelyä on tarkasteltava laaja-alaisesti ja viipymättä.

8. Muut asiat

Apulaispääsihteeri Tuovisen määräyskirje/muistio 30.3.2022.

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 5.4.2022 klo 10.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Tiina Larvala